

Ömer ÖCALAN
Sanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Kuzey ve Doğu Suriye'ye, SMO'nun denetimine geçmeden önce Suriye'nin en barışçı kentiydi, adeta bir barış adasıydı. Yaklaşık 180 bin nüfusu ile birlikte savaştan dolayı göç edip sığınanlarla birlikte yaklaşık 800 bin kişiye ev sahipliği yapıyordu. Efrîn, dışarıdan hiçbir yardım almadan imkânlarını, mekânlarını, gelenlerle paylaştı, yaşam dayanağı oldu. Bu büyük onur, büyük fedakârlık, büyük insani yaklaşım, insanlık tarihinde görülmemiş bir şekilde tahribata uğratılmıştır. SMO'nun, Rojava'da yaptığı hukuk dışı uygulamalar ulusal ve uluslararası kurumlarca sürekli raporlaştırmakta ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Efrîn, Serêkaniyê (Resulayn) ve Girê Spî (Tel Abyad) ilgili yayınlanan birçok raporda yapılan operasyonlarda suç işlendiği iddia edilmektedir. Son olarak Birleşmiş Milletler (BM) Suriye Bağımsız Araştırma Komisyonu, hazırladığı raporu yakın zamanda bir basın toplantısıyla kamuoyuna açıkladı. Raporda, Efrîn, Serêkaniyê (Resulayn) ve Girê Spî (Tel Abyad) olmak üzere Rojava'da insanlık hukukuna aykırı suç işledikleri iddia edilmektedir.

BM Suriye Araştırma Komisyonu Başkanı Paulo Serêgio Pinheiro da benzer bir açıklama yaparak Suriye Ulusal Ordusu (SMO) kontrol ettikleri alanda; *“Çoğunlukla Kürt bölgelerinde yağma ve mülklere el konulması, yerinden edilme yaygın bir biçimde devam ediyor. Buradaki tüm topluluklar ve kültürler saldırı altında. UNESCO miras alanları buldozerlerle yağmalandı”* iddia etmektedir.

Bu açıklamaya ek olarak BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Michelle Bachelet; Efrîn, Serêkaniyê (Resulayn) ve Girê Spî (Tel Abyad) gibi bölgelerde hızla artan ihlallerin alarm verici olduğunu belirterek, bu bölgelerde cinayet, insan kaçırma, insanların hukuk dışı bir şekilde yerinden edilmesi, toprak, mal ve mülke el koyma, mülkten zorla çıkarma gibi hukuk dışı uygulamaların belgelendiğini kaydetti.

GEREKÇE

Yine Efrîn İnsan Hakları Örgütü'nün 2019 yılı verilerini baz alarak yayımladığı rapora göre; yapılan operasyondan sonra 6 bin 800 kişinin kaçırıldığı, 3 bin 700 kişiden haber alınmadığı, kaçırılanlardan 800 kişiye işkence yapıldığı ve kaçırılan 500 kişinin de fidye karşılığı serbest bırakıldığı iddia edilmektedir. Rapora göre; Efrîn'de 300 bin kişi göç ettirilmiş, 300 çocuk kaçırılmış, 66 çocuk öldürülmüş, 79 kişi işkence ile öldürülmüş ve 498 kişi ise çatışma sürecince hayatını kaybetmiştir. Bu süreçte 79 tarihi yapı yıkılmış, 65 kadın tecavüze uğramış, 77 kadın ise öldürülmüştür. Bunlarla birlikte 268 bin zeytin ağacı kesilmiş, halka ait 41 bin hektar arazi yakılmıştır. Efrîn'de Kürtler ile birlikte bütün farklı inançlara mensup kişilere yönelik baskılar sonucu demografik yapı tamamen değişmiştir. Bu anlamda, 1000 Hristiyan aileden yalnızca 5 aile kalmış, tek bir Ermeni aile veya kişi kalmamış, 25 bin Êzidî nüfustan ancak 5 bin kalmış, işgalden önce şehrin Kürt nüfusu yüzde 90 iken, bu oran şimdi yüzde 18'e düşmüş ve 50 bin öğrenci eğitimden mahrum olmuştur. Ayrıca son bir yılda insan kaçırma, tecavüz, işkence, mallara ve mekânlara el koyma suçlarının katlanarak sürdüğü de iddia edilmektedir.

BM'nin yanı sıra Mart 2020'de ABD Dışişleri Bakanlığı, ülkelerdeki insan hakları uygulamalarını değerlendirdiği yıllık raporunun Türkiye bölümünde; Türkiye destekli silahlı gruplardan Ahrar El Şarkiye mensuplarının, 12 Ekim'de, Suriye Gelecek Partisi Genel Sekreteri Hevrin Xelef'in konvoyuna pusu kurarak Kürt siyasetçiyi ve şoförünü öldürmesi ciddi bir suçlama olarak öne çıkmaktadır.

Raporda Türkiye hükümeti ile ilgili eleştirel yorumlarda Rojava'ya yönelik operasyon sırasında bu politikayı eleştiren 800'den fazla kişinin sosyal medya paylaşımlarının, terör gruplarıyla bağlantılı olduğu gerekçesiyle soruşturma konusu edildiği ifade edilmiştir. Yine raporda bireylerin pek çok durumda devleti ya da hükümeti kamuoyu önünde soruşturma açılma riski olmadan eleştiremediği, hükümetin bazı dini, siyasi ya da kültürel görüşlere sempatiyle bakan kişilerin ifade özgürlüğünü kısıtladığı belirtilirken, "Zaman zaman hassas konularda veya hükümeti eleştiren şeyler yazan ya da konuşanlar soruşturma, para cezası, işten atılma ya da hapis cezası riskiyle karşı karşıya kaldı" denilmiştir.

Yukarıda kısmen ifade edilen uluslararası raporlara yansıyan iddiaların ivedilikle incelenmesi amacıyla TBMM'de bir Araştırma Komisyon'un kurulmasını arz ediyorum.

2	1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Ham.
3	2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kelce
4	3	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	H.K. Kuy
5	4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	B. Öztürk
6	5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	Dr.
7	6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
8	7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
9	8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
10	9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
11	10	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	M. Ruştü
12	11	FELEKNAS UCA	BATMAN	Feleknas Uca
13	12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
14	13	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra
15	14	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	H. Özsoy
16	15	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garo
17	16	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İmam
18	17	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
19	18	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Şevin
20	19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusrettin
21	20	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş